

אנה פסטרנק ימים יגידו

לצייר - כלומר לתהות על הניתן ולצייר את אמיתותו
(אביגדור אריכא)

אנה פסטרנק החלה לצייר את סדרת הציורים "מראות ים תיכוניים" כחלק מעיסוקה המתמשך בשאלות של ייצוג המציאות. ציוריה אלו שופעים אור טבעי ומבליטים את הים הפתוח, השמיים הכחולים והחול הזהוב - "הטבע הגדול", שעל רקעו מקבל אנוש קנה מידה מצומצם ואחיד. אלו משמשים לה כתפאורה מושלמת להתרחשויות האנושיות המתקיימות בהם ולבחינה של יחסים בין אדם לבין עצמו, בין אדם לחברו ובין אדם למקום.

אביגדור אריכא, בהתייחסו לפעולת הציור, ציין כי החלק העיקרי של הציור הוא ניסויי, והניסויי הינו חשוך ולא מובן לצייר בשעת מעשה. תחושה דומה עולה מציורי הים של פסטרנק. מתגלה בהם עיסוקה החקרני במצבים המשתנים בטבע ובלכידתו של הזמן החולף. בין האמצעים המשמשים אותה כלולים צמדי עבודות (דיפטיכונים); ציורים בהם דמות זהה מופיעה מספר פעמים על אותו הבד; תת-קבוצות של ציורים העוסקים באותו נושא; צל נופל המסגיר את שעת היום; השתקפויות במי הים הלוכדות רגע בר חלוף ועוד. על אף היותה של פסטרנק תושבת חיפה וזיהוין של עבודותיה עם חופי העיר ואנשיה, היא מציינת כי אין לייחס את מראות הים שלה למקום מוגדר. לדידה הים הוא כל ים, החוף הוא כל חוף והאדם המוצג בהם הוא כל אדם.

חטיבת ציורי הים של פסטרנק הוא מערך ציורי רב פנים. ככזה הוא ניזון הן ממראה העיניים והן מהכרות ולמידה של מסורת הציור המערבי (למן הרנסנס ועד ימינו). ציור שדווקא היותו מייצג נאמן של המציאות, הוא כמו מקנה לנו אתנחתה ממנה. בהיותו מרחף מעבר למקום ולזמן, הוא אינו "חברתי" במובן השגור ואינו מבקש להצביע על מערכות יחסים חברתיות-פוליטיות. מדובר במסע ציורי אישי, המבקש אחר הרוח שבמציאות. ציור המשתנה תוך כדי תנועה, החוקר את מושא תיאורו והמתחקה אחר עצמו. כמבקש סוד.

יניב שפירא